

інвазії спостерігався в літній період, з 15 обстежених собак у 10 було знайдено яйця токсоскар, що склало екстенсивність інвазії 66,6%, при інтенсивності інвазії $18 \pm 1,27$ яєць в одному грамі фекалій.

Найнижчий рівень захворюваності на токскарроз спостерігався взимку, збудник був знайдений у 20% обстежених собак, при інтенсивності інвазії $7 \pm 0,94$ яєць в одному грамі фекалій. Весною токскарроз був встановлений у 6 собак з 15 обстежених, що склало екстенсивність інвазії 40,0%, при інтенсивності інвазії $12,3 \pm 0,65$ яєць.

В осінній період екстенсивність токскаррозної інвазії склала 53,3%, при інтенсивності інвазії $14,4 \pm 1,28$ яєць.

Висновки. Результати досліджень показали, що зараження тварин токсокарами та токсокарами в зимовий, весняний, літній і осінній періоди суттєво різняться. Сезонна динаміка епізоотичного процесу за даної інвазії має закономірний характер. В літній період екстенсивність інвазії токсокарами і токсокарами досягає максимального значення, відповідно 60%, 66,6%. Восени відмічається зниження інвазії до 53,3%. В зимовий період показник інвазування був найнижчим, відповідно, 26,6%, 20%. Весною спостерігався підйом екстенсивності інвазії до 46,6%, та 40%, відповідно. Підвищення екстенсивності інвазії у весняний та літній періоди обумовлено збільшенням чисельності молодняка собак, які є основними носіями статевозрілих токсокар. Крім того, велике значення в розвитку інвазії мають сприятливі умови навколишнього середовища.

УДК 619:616.995.132.8

Тинкалюк М. Л., студент II курсу ОС «Магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Просяний С. Б., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПОШИРЕННЯ ГЕЛЬМІНТОЗІВ КУРЕЙ В ДЕЯКИХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВАХ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Відомо, що при підлоговому вирощуванні птиці створюються сприятливі умови для виникнення та поширення гельмінтозних патологій [1, 2]. Проте, якщо в промисловому птахівництві, даний спосіб утримання птиці практично не використовується, то в умовах приватних господарств він є основним і має значне поширення. В зв'язку з цим за період від жовтня 2019 року по вересень 2020 року нами було досліджено поширення гельмінтозів курей в приватних господарствах Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. Загальна кількість курей віком від 2 місяців до 2 років становила 1200 голів. Щомісяця досліджували по 25 курей в кожному населеному пункті (загалом 100 птахів).

Копроскопічними дослідженнями встановлено значне поширення гельмінтів у курей приватних господарств Кам'янець-Подільського району (табл. 1).

Загалом виявлено представників гельмінтофауни курей таких як аскарідії, гетеракиси, капілярії та сингамуси, що зустрічаються у вигляді моно- і поліінвазій.

Як ми бачимо, найбільшого поширення у досліджених населених пунктах набув аскарідіоз курей. Його екстенсивність коливалась, залежно від населеного пункту району від 13,3 до 24,7%, а інтенсивність – від 6,0 до 8,7 екз. яєць у 1 г

посліді. Що стосується гетеракозу, то в даному регіоні він теж рееструвався, хоча із значно нижчою екстенсивністю (4,3-8,7%) та інтенсивністю (1,3-2,2 екз. яєць у 1 г посліду) інвазії.

Таблиця 1. Епізоотичний моніторинг гельмінтозів курей приватних господарств Кам'янець-Подільського району

Показник		Населений пункт			
		Довжок	Гуменці	Кам'янка	Голосків
Досліджене поголів'я, голів		300	300	300	300
Виявлено гельмінтів, голів		137	109	153	102
Загальна екстенсивованість, %		45,7	36,3	51,0	34,0
З них:					
Моноінвазії	аскаридії	62	40	74	44
	ЕІ, %	20,7	13,3	24,7	14,7
	ІІ, екз. яєць у 1 г посліду	8,3	6,0	8,5	8,7
	гетеракіси	18	13	26	15
	ЕІ, %	6,0	4,3	8,7	5,0
	ІІ, екз. яєць у 1 г посліду	2,2	1,3	1,7	1,9
	капілярії	14	7	17	18
	ЕІ, %	4,7	2,3	5,7	6,0
	ІІ, екз. яєць у 1 г посліду	0,8	0,5	1,6	1,2
	сингамуси	8	14	9	7
	ЕІ, %	2,7	4,6	3,0	2,3
ІІ, екз. яєць у 1 г посліду	0,3	0,5	0,3	0,2	
Змішані нематодози		35	35	27	18
ЕІ, %		11,6	11,6	8,9	5,7
ІІ, екз. яєць у 1 г посліду		9,5	12,9	7,7	6,5

Разом з тим, такі гельмінтози як капіляріоз та сингамоз реестрували в усіх населених пунктах, проте із низькою екстенсивністю та інтенсивністю інвазії.

Між тим у значній частині курей приватного сектору даного регіону реестрували змішані гельмінтози нематодозної етіології. Екстенсивність змішаних нематодозів курей досягала 11,6% в с. Довжок і с. Гуменці, а інтенсивність інвазії 9,5 і 12,9 екз. яєць у 1 г посліду відповідно. У інших населених пунктах дані показники дещо поступались вище наведеним.

Висновки.

Гельмінтози, спричинені нематодами *Ascaridia galli*, *Heterakis gallinarum*, *Capillaria* spp. та *Syngamus trachea* набули значного поширення серед курей приватних домогосподарств Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Показник екстенсивності аскаридіозної інвазії відповідав 43,9%; гетеракозної – 14,4%; капіляріозної – 11,2%; сингамозної – 7,6% і асоціації аскаридій та інших гельмінтів – 22,9%.

Список використаних джерел

1. Євлоєв Я. П. Ефективність сучасних форм організації сільськогосподарського виробництва. Міжнародний сільськогосподарський журнал. 2005. № 3. С. 10–14.
2. Короленко Л. С. [та ін.]. Моніторинг гельмінтозів та еймеріозів свійської птиці в господарствах степової зони України та лікувально-профілактичні заходи. Ветеринарна медицина : Паразитологія. 2010, № 7. С. 14–16.